

De Heer G. VAN
CAUWELAERT
Directeur van de Directie voor
Monumenten en Landschappen
Ministerie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest - BROH
CCN-Vooruitgangstraat 80, bus 1
1035 Brussel

Brussel,

U/Ref: 2003-00160-01-2003/03-12-18 mvh
O/Ref: GM/AND2.5/s.339
Bijlage : 1 dossier

Mijnheer de Directeur,

Betreft : ANDERLECHT. Ropsy Chaudronstraat 24. Slachthuizen. Restauratie van de overdekte hal.

PRINCIEPSADVIES

Dossier behandeld door Manja Vanhaelen.

In antwoord op uw brief van 22 december 2003, hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 7 januari 2004 over hoger vermelde aanvaag volgend principiële advies heeft uitgebracht.

Het voorliggende dossier omvat een stabiliteitsstudie, een fotoreportage en opmetingsplannen. Het formuleert tevens een aantal opties voor de restauratie van de overdekte hal van de Slachthuizen. De Commissie verheugt zich over het feit dat de beheerder van het gebouw een volledige restauratie van de hal wil laten uitvoeren en hierbij het initiatief neemt om van bij aanvang de constructie grondig te laten onderzoeken en het advies van de KCML in te winnen.

Het voorliggende dossier is reeds vrij grondig bestudeerd en goed gedocumenteerd. De bijgevoegde studies maken het mogelijk de vervormingen en beschadiging aan de constructie reeds gedeeltelijk te verklaren. De Commissie meent echter dat bepaalde aspecten nog verder bestudeerd moeten worden om bepaalde fenomenen beter te verklaren. Ze vraagt dus de diagnosestelling te verfijnen en de restauratieopties bij te sturen volgens onderstaande bemerkingen.

- vervanging van onderdelen

De Commissie vraagt de oorspronkelijke elementen zoveel mogelijk te behouden en te restaureren in plaats van over te gaan tot demontering en volledige vernieuwing op grote schaal. De optie om nagenoeg de hele voor- en achtergevel te vervangen is in dit opzicht niet aanvaardbaar. De Commissie stelt vast dat de roestvorming op een aantal plaatsen zeer indrukwekkend is, maar wijst er tevens op dat dit niet noodzakelijk betekent dat de elementen ook definitief verloren zijn. In dit geval zijn bepaalde verbindingstukken inderdaad zeer sterk aangetast (bvb. verticale elementen die op de gebogen balk rusten) maar is de hoofdstructuur over het algemeen in goede staat en recupereerbaar. Ze vraagt dan ook zoveel mogelijk de oorspronkelijke elementen in situ te restaureren, en demontage te beperken. Waar nodig kunnen ook lokale verstevigingen – eventueel zichtbaar - worden aangebracht. Slechts die onderdelen of traveeën die onmogelijk behouden kunnen

worden, mogen worden gedemonteerd en vervangen. Om een grondiger beeld van de schadepatronen te bekomen, vraagt de Commissie, in een deel van de constructie die sterk is aangetast na te gaan in welke mate en op welke manier de elementen gerestaureerd, hersteld of vervangen kunnen worden. Dat kan door de stukken te ontdoen van roest en eventueel enkele stukken te demonteren om de corrosietoestand van onzichtbare vlakken en delen en van de klinknagels na te gaan. De Commissie vraagt bij vervanging ook zoveel mogelijk de traditionele assemblagetechniek (klinken) toe te passen van elementen. Ze vraagt in dit kader na te gaan welke firma's deze techniek kunnen toepassen (of een gelijkaardige techniek, zoals het klinken met pneumatische hamer).

- stabiliteitsstudie

De stabiliteitsstudie verklaart reeds ten dele een aantal schadepatronen aan de constructie, met als meest opvallende de breuken in de zijdelingse kolommen betreft en de vervormingen in de liggers van de centrale travee. De Commissie meent echter dat die vervormingen op meer gedetailleerde wijze moeten bestudeerd worden door middel van verdere observaties en metingen. Ze stelt voor om het werkelijke effect na te gaan (te meten) van de temperatuurschommelingen en de bezonning op de bewegingen en vervormingen ter plaatse van de gebroken en vervormde stukken. De interventies die in dit stadium reeds naar voren worden geschoven om de hal te verstevigen en te stabiliseren, meer bepaald het opvullen van de gietijzeren kolommen met vezelbeton en het verzwaren van de liggers van de centrale travee, zijn nog voorbarig omdat ze de effecten van de uitzetting naar andere delen van de constructie zouden kunnen verplaatsen. Zo geeft de voorgestelde ingreep op de zijdelingse kolommen geen oplossing voor het ontlasten van de volgende rijen kolommen die zwaar onder druk staan, hetgeen in de definitieve oplossing wel het geval zou moeten zijn. De Commissie vraagt de huidige voorstellen dan ook opnieuw te bestuderen in functie van het verdere onderzoek en de bijkomende metingen.

- de beglazing

voor de vernieuwing van de beglazing vraagt de KCML de variante met veiligheidsglas aan te wenden (en dus geen polycarbonaat). Ze verkiest ook de optie om de oorspronkelijke glasmaat te behouden (er mag dus niet worden overgeschakeld op lange, doorlopende stukken glas. Ook de oorspronkelijke glasdragende profielen moeten gerespecteerd worden, te weten stalen T-profielen (en dus geen profielen in gelakt aluminium). De glasplaten moeten op de traditionele wijze, met geschikte mastiek, met de profielen worden verbonden (loodhoudende mastiek om een goede bescherming te bieden van het staal tegen roestvorming).

De Commissie moedigt de opdrachtgever en ontwerpers dus aan het vooronderzoek aan te vullen en te verfijnen teneinde de meest optimale ingrepen te kunnen vinden om het gebouw te conserveren en te restaureren. Ze vraagt dit te doen in nauw overleg met de DML en houdt zich ook zelf ter beschikking om hierbij advies te geven en de uitwerking van de definitieve restauratieopties voor de vergunningsaanvraag in goede banen te leiden.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

J. DEGRYSE
Voorzitter